

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia Kościoła greckokatolickiego
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of the Greek Catholic Church
Kierunek studiów	Teologia kurs A (MSD Lublin)
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Historia
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Irena Wodzianowska
---	----------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	IV	0

Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu historii Kościoła powszechnego
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Poszerzenie wiedzy studentów na temat dziejów Kościoła greckokatolickiego
C2 - Zapoznanie studentów z procesami kształtowania się struktur organizacyjnych Kościoła Wschodniego
C3 - Pogłębienie wiedzy studentów na temat czynników kształtujących świadomość katolików obrządku wschodniego
C4 - Pokazanie różnorodności dziedzictwa kulturowego współczesnej Ukrainy
C5 - Kształtowanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji przy pomocy różnych źródeł historycznych i opracowań naukowych
C6 - Rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych (dyskusje, formułowanie samodzielnej wypowiedzi ustnej)
C7 - Zwrócenie uwagi na potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwijania zainteresowań badawczych

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Rozpoznaje historyczne szkoły badawcze w zakresie dziejów Kościołów wschodnich	T_W01
W_02	Charakteryzuje złożoną sytuację społeczną i polityczną w	T_W04

	której rozwijały się struktury Kościoła katolickiego obrządku wschodniego oraz udział tegoż Kościoła w procesie kształtowania się świadomości narodowej	
W_03	Wskazuje metody historyczne, a zwłaszcza normy i zasady badań naukowych oraz pracy ze źródłami	T_W09, T_W12
W_04	Opisuje wkład przedstawicieli Kościoła greckokatolickiego w rozwój oświaty, szkolnictwa, kultury i sztuki	T_W17
W_05	Opisuje rolę Kościoła greckokatolickiego w dziele ewangelizacji, zmienne warunki pracy duszpasterskiej, charytatywnej i ekumenicznej przez wieki	Tk_W01
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Weryfikuje i objaśnia informacje korzystając ze źródeł historycznych oraz opracowań, posługując się terminologią z zakresu dziejów Kościoła greckokatolickiego	T_U01, T_U04, T_U06, T_U12
U_02	Analizuje i interpretuje źródła rękopiśmienne i drukowane w języku polskim i ukraińskim	T_U02, T_U05, T_U17
U_03	Korzysta z dostępnych opracowań w celu pogłębienia wiedzy	T_U01, T_U09
U_04	Interpretuje wytwory kultury wskazując na ich znaczenie i oddziaływanie społeczne	T_U16
U_05	Porównuje metody pracy duszpasterskiej w poszczególnych okresach dziejowych	Tk_U01
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Wykazuje zainteresowanie pogłębieniem nabytej wiedzy oraz rozwijaniem zainteresowań badawczych	T_K01
K_02	Akceptuje złożoność procesów historycznych oraz uznaje potrzebę interdyscyplinowego podejścia	T_K02, T_K05
K_03	Uznaje znaczenie zaangażowania Kościoła greckokatolickiego w działalność społeczną i wyraża gotowość uczestniczenia	Tk_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Początki chrystianizacji Rusi Kijowskiej. Rozwój struktur Kościoła 2. Przesłanki zawarcia Unii w 1595 roku 3. Spory prawosławno-katolickie w XVI-XVII wieku na ziemiach Rzeczypospolitej 4. Rozwój struktur Kościoła greckokatolickiego w XVI-XVII wieku 5. Tendencje unijne pod koniec XVII-początek XVIII wieku 6. Synod zamojski 7. Ekspansja prawosławia w drugiej połowie XVIII wieku 8. Likwidacja struktur kościelnych w imperium rosyjskim 9. Kościół greckokatolicki na terenie Austro-Węgier 10. Rozwój życia monastycznego 11. Kościół greckokatolicki w Polsce w latach 1918-1939
--

12. Kościół w okresie wojny (1939-1945)
13. Pseudosynod i męczeństwo Kościoła
14. Działalność w podziemiu
15. Odrodzenie Ukraińskiej Cerkwi Greckokatolickiej.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Kolokwium	Protokół
W_02	Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem	Kolokwium	Protokół
W_03	Wykład konwersatoryjny	Kolokwium	Protokół
W_04	Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem	Kolokwium	Protokół
W_05	Dyskusja	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja Analiza tekstu	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
U_02	Dyskusja Analiza tekstu	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
U_03	Dyskusja Analiza tekstu	Kolokwium	Protokół
U_04	Dyskusja Analiza dzieła sztuki	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
U_05	Dyskusja	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
K_02	Dyskusja	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji
K_03	Dyskusja	Kolokwium Obserwacja	Protokół / Raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Aktywność studentów podczas zajęć

Obecność na zajęciach (dopuszczalna liczba nieobecności nieusprawiedliwionych na zajęciach w semestrze to 2)

Przygotowania studentów do zajęć (przygotowanie materiałów, wyszukanie i analiza informacji, lektura zadanych opracowań)

Kolokwium

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	10

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<p><i>Архів Української Церкви</i>, Вип. 1: Історія Унії на Київщині. 1596–1839 pp., відп. ред. М. І. Обушний, Львів 2011.</p> <p>Bieńkowski L., <i>Organizacja Kościoła Wschodniego w Polsce</i>, w: <i>Kościół w Polsce</i>, t. 2: wieki XVI-XVIII, red. J. Kłoczowski, Kraków 1969, s. 781-1049.</p> <p>Bociurkiw B., <i>The Ukrainian Greek Catholic Church and the Soviet State. 1939–1950</i>, Toronto–London 1996.</p> <p>Gil A., Skoczył I., <i>Kościół wschodnie w państwie polsko-litewskim w procesie przemian i adaptacji: metropolia kijowska w latach 1458-1795</i>, Lublin-Lwów 2014.</p> <p><i>Historia Kościoła w Polsce</i>, t. 2, cz. 1, red. B. Kumor, Z. Obertyński, Poznań 1979, s. 105-120, 219-235.</p> <p>Kołbuk W., <i>Kościół Wschodnie na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej 1772-1914</i>, Lublin 1992.</p> <p>Mironowicz A., <i>Kościół prawosławny w dziejach dawnej Rzeczypospolitej</i>. Białystok 2001.</p> <p>Radwan M., <i>Carat wobec Kościoła greckokatolickiego w zaborze rosyjskim. 1796-1839</i>, wyd. 2, Lublin 2004.</p> <p>Śliwa T., <i>Okruchy z historii kościoła obrządku greckiego</i>, red. B. Modzelewska, S. Zych, Przemyśl 2017.</p>
Literatura uzupełniająca
<p>Włazejowski D., <i>Hierarchy of the Kyivan church (861-1990)</i>, Roma 1990.</p> <p><i>Буцацька єпархія УГКЦ. Парафії, монастирі, храми. Шематизм: Присвячується 25-річчю виходу УГКЦ з підпілля</i>, кер. проекту: Я.Стоцький, Тернопіль 2014.</p> <p><i>До світла воскресіння крізь терни катакомб. Підпільна діяльність та легалізація Української Греко-Католицької Церкви</i>, вид. 2-ге, випр. і доп. Львів 2014.</p> <p>Гентош Л., <i>Ватикан і виклики модерності. Східноєвропейська політика папи Бенедикта XV та українсько-польський конфлікт у Галичині (1914-1923)</i>, Львів 2006.</p> <p>Gil A., <i>Chełmska diecezja unicka 1596-1810. Dzieje i organizacja</i>, Lublin 2005.</p> <p>Гіль А., Скочиляс І., <i>Володимирсько-берестейська єпархія XI-XVIII століть: історичні нариси</i>, Львів 2013.</p> <p>Gudziak B., <i>Kryzys i Reforma. Metropolia Kijowska, Patriarchat Konstantynopola i geneza Unii Brzeskiej</i>, Lublin 2009</p> <p>Говгера В., <i>Організаційна структура Львівської єпархії в XVIII ст. (1700-1772)</i>, Львів 2014.</p> <p>Колб Н., «З Богом за Церкву і Вітчизну»: греко-католицьке парафіяльне духовенство в Галичині у 90-х роках XIX століття, Львів 2015.</p> <p>Krasny P., <i>Architektura cerkiewna na ziemiach ruskich Rzeczypospolitej. 1596-1914</i>, Kraków 2003.</p> <p><i>Ковчег. Науковий збірник з церковної історії</i>, вип. 1-7, Львів 1993-2015.</p> <p>Lorens B., <i>Vazylianie prowincji koronnej w latach 1743-1780</i>, Rzeszów 2014.</p> <p><i>Ліквідація УГКЦ (1939-1946): документи радянських органів державної безпеки: у 2 т.</i>, Київ 2006.</p>

Лось В., *Уніатська церква на Правобережній Україні наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.: організаційна структура та культурно-релігійний аспект*, Київ 2013.

Mironowicz A., *Kościół prawosławny w państwie Piastów i Jagiellonów*, Białystok 2003.

Nabywaniec S., *Unicka archidiecezja kijowska w okresie rządów arcybiskupa metropolity Felicjana Filipa Wołodkowicza 1762-1778*, Rzeszów 1998.

Osadczy W., *Kościół i Cerkiew na wspólnej drodze. Concordia 1863. Z dziejów porozumienia między obrządkiem greckokatolickim a łacińskim w Galicji Wschodniej*, Lublin 1999.

Пекар А., *Нарису Історії церкви Закарпаття*, Рим 1967.

Pelc P., *Położenie prawne Kościoła Greckokatolickiego w Polsce po drugiej wojnie światowej*, Warszawa 1990.

Pidłypczak-Majerowicz M., *Bazylianie w Koronie i Litwie. Szkoły i książki w działalności zakonu*, Warszawa-Wrocław 1968.

Прах Б., *Духовенство Перемиської єпархії та Апостольської адміністрації Лемківщини: у 2-х томах*, Львів 2015.

Radwan M., *Bazylianie w zaborze rosyjskim w latach 1795-1839*, "Nasza Przeszłość", t. 93 (2000), s. 153-225.

Rzemieniuk F., *Unici Polscy 1596-1946*, Siedlce 1998.

Ševčenko I., *Ukraine between East and West. Essays on Cultural History to the Early Eighteenth Century*, Edmonton, Toronto 1996

Собори Львівської єпархії XVI-XVIII століть, упорядк. та історичний нарис І. Скочиляса, Львів 2006.

Socjografia Kościoła greckokatolickiego na Braclawszczyźnie i Kijowszczyźnie w 1782 roku, opr. M. Radwan, Lublin 2004.

Стоцький Я., *Українська Греко-Католицька Церква і релігійне становище Тернопільщини (1946–1989 рр.)*, Тернопіль 2003.

Хіхляч Б., *Уніатська церква на Поділлі в українському соціокультурному процесі XVIII ст.*, Київ 2010.

Wereda D., *Biskupi unickiej metropolii kijowskiej w XVIII wieku*, Siedlce-Lublin 2013.

Wodzianowska I., *Zmierzch Unii. Struktury terytorialne i personalne Cerkwi greckokatolickiej w drugiej połowie XVIII wieku na Braclawszczyźnie*, Lublin–Tczew 2018.